

25.03.068

8 • ORIENTERING

Kristeligt Dagblad 16/10 86

Zimbabwe - det bedste forbillede for Sydafrika

Frygten blandt Sydafrikas befolkning er den største barriere mod en fredelig udvikling, siger Alec Smith

---

Af Ann Lone Uhrenholdt

– Folk tror at Afrika er tørke, hunger, totalitære regimer og apartheid og race-konflikt. Det er det billede Live Aid, Bob Geldorf og medierne giver af kontinentet. Men Afrika er også andre ting. Hvem har f. eks. under hele Live Aid kampagnen hørt at Zimbabwe sendte for seks millioner dollars hjælp til hungersramte i Etiopien. Fra at være et land i borgerkrig på grund af race-konflikt, er Zimbabwe i dag et land, hvor sorte og hvide samarbejder. Et land, der er i stand til at brødføde sig selv og en række nabolande. Det er på trods af store vanskeligheder et sundt land, som jeg føler mig tryk ved at rejse hjem til, sagde feltpræst og forfatter Alec Smith, søn af Rhodesias sidste hvide premierminister, Ian Smith, da han i går talte med pressen på Christiansborg.

Han rejser for øjeblikket Skandinavien rundt i forbindelse med udgivelsen af sin bog: »Nu er vi brødre« på forlaget Scandinavia.

– Zimbabwe er et nøgleland i det sydlige Afrikas udvikling, og derfor mener jeg det er meget vigtigt at støtte landet, sagde Alec Smith, der tydeligvis brænder for at udviklingen, der har fundet sted

i forbindelse med overgangen til sort flertalsstyre i 1981 og derefter, skal danne forbillede for nabolandet Sydafrika.

Frygt

– Der er intet visse ledere i Sydafrika hellere så netop nu, end at Zimbabwe blev en fiasko, det ville styrke dem i deres frygt og bevise, at et sort flertalsstyre ikke kan fungere. Bl.a. derfor er det vanvittigt, at USA nu har trukket al hjælp tilbage fra Zimbabwe, fordi man ikke er enig i forskellige beslutninger, vores regering har truffet.

Mange frygtede, at Zimbabwe efter overgangen til sort flertalsstyre i 1981, som en række andre afrikanske lande ville synke ned i dyndet og ende i kaos, at spilden mellem premierminister Robert Mugabe og oppositionslederen Joshua Nkomo ville udvikle sig til en regulær stammekrig. Men folk er blevet positivt overrasket.

Vores sundhedsvæsen fungerer, flere bliver uddannet end nogensinde. Og dialogen mellem partierne er blevet styrket, påpeger Alec Smith, og fortsætter: – USA og Europa kan ved at hjælpe Zimbabwe, påvirke den ideologiske og politiske udvikling i Sydafrika og være med til at fjerne den frygt, der i den grad dominerer og blokerer for udvikling og samarbejde i landet.

Vi behøver fremmed valuta for at kunne opdatere vores teknologi og blive konkurrence-dygtige. Vi behøver firmaer, der tør investere i Zimbabwe: Starte tekstilfa-

brikker eller f. eks. samlefabrikker.

Positive resultater

Jeg kan love at hjælpen ikke bliver forgæves. Mejeri-industrien, der for få år siden var i total krise, er med hjælp og råd fra bl.a. Holland og Storbritannien blevet en succeshistorie. Vi eksporterer i dag afvort overskud til nabolandene.

Alec Smith mener det er nødvendigt at udøve økonomiske sanktioner overfor Sydafrika for at vise, at man ikke tolererer apartheid-systemet. – Men det er samtidig vigtigt, at bl.a. Skandinavien ikke vasker sine hænder og afskærer sig totalt for at have noget at gøre med Sydafrika.

Forandringerne i landet må i sidste instans komme indefra. Her vil de skandinaviske lande f.eks. kunne hjælpe ved at støtte de sorte fagforeninger i Sydafrika. Ved at yde økonomisk og moralsk bistand til forskellige kirkelige organisationers arbejde på en fredelig ændring. Støtte mennesker, som Beyers Naude, Alan Bozak. Alec Smith tillægger Desmond Tutus to samtaler med premierminister Pieter Botha, indenfor den seneste måned, stor betydning, alene fordi en dialog dermed er i gang.

Bliv i Sydafrika

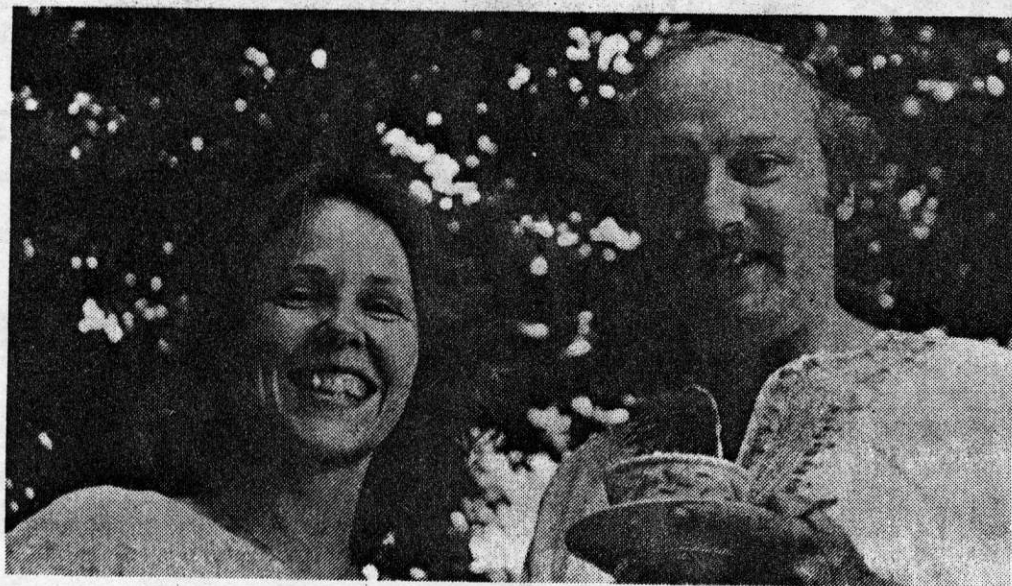
Han anbefaler også, at man yder advokat-bistand til de mennesker, der er fængslet af politiske grunde og

hjelper deres familier. At skandinaver hjælper sydafrikanske flygtninge her, så de en dag kan vende hjem uddannet til at kunne gøre noget for deres land.

– Det ville sende de forkerte signaler til Sydafrikas ledelse, hvis man laver nye investeringer i landet, men jeg tror samtidig det er forkert at trække sig helt ud. F. eks. solgte Ford alle sine aktier i Sydafrika, og hvad skete der? nu laves der på samme fabrikker, med samme arbejdere og samme ledelse Peugeot og Mitsubishi. I realiteten forandres intet, når de udenlandske firmaer trækker sig ud. Aktierne skifter bare hænder til andre, der ikke føler nogen moralsk forpligtigelse til at modarbejde apartheid. Hvis de skandinaviske og andre landes firmaer i Sydafrika istedet vedtog, at fjerne apartheid på deres arbejdspladser og om nødvendigt dermed brød den sydafrikanske lovgivning. Hvis firmaerne vovede at gå i retten for det, så tror jeg virkelig de kunne være med til at påvirke udviklingen i landet.

Den største barriere mod forandring i Sydafrika er frygt blandt landets hvide befolkning, og den frygt fjerner man ikke ved at isolere sig totalt fra landet. Det er vigtigt at holde dialogen igang for at kunne skabe tillid, siger Alec Smith, der tror på, at en fredelig løsning i Sydafrika stadig er mulig.

Alec Smith taler i Silkeborgs medborgerhus i aften kl. 19.30. I morgen aften i Hasle Sognegård i Århus, og lørdag aften i den Apostolske Kirke i Esbjerg.

Alec Smith sammen med sin norskfødte kone Elisabeth